

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/7/2026
Identifikačné číslo spisu:	8726200961
Dátum vydania rozhodnutia:	13.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8726200961.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľky - manželky U. X. L., rodenej L., narodenej XX. U. XXXX, V. V., P. XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Hríbik & Hríbiková, spol. s r. o., Banská Bystrica, Kukučínova 20, IČO: 56 705 611, proti manželovi C. U. M., narodenému XX. R. XXXX, U. X, zastúpenému advokátom JUDr. Slavomírom Firmentom, Stará Ľubovňa, Ul. 17. novembra 14, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností na čas po rozvode k maloletému U. M., narodenému X. D. XXXX, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 27P/45/2026, o návrhu navrhovateľky na prikázanie veci Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľky na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 27P/45/2026 Okresnému súdu Banská Bystrica n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 39 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie o návrhu navrhovateľky na prikázanie veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 27P/45/2026 Okresnému súdu Banská Bystrica z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP.

2. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že s manželom nemali riadne vytvorenú spoločnú domácnosť a aj po sobáší a neskôr po narodení maloletého dieťaťa žili každý v inom meste. Následne navrhovateľka trávila aj s maloletým viac času na iných miestach (Banská Bystrica, Bratislava) ako v spoločnej domácnosti otca. Keďže s konaním o rozvod je spojené aj konanie o úprave práv a povinností k maloletému na čas po rozvode manželstva, bolo by v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a tiež v súlade so zásadou hospodárnosti a efektívnosti súdneho konania, aby bolo celé konanie vedené na Okresnom súde Banská Bystrica, v obvode ktorého má maloletý aj navrhovateľka bydlisko a kde žijú už viac ako dva roky. V V. V. má maloletý trvalý pobyt, navštevuje materskú školu, má i lekára. V prípade, ak bude vykonávaný pohovor kolízneho opatrovníka s maloletým, nebolo by žiadúce maloletého len za týmto účelom voziť do Popradu, či realizovať výsluchy prostredníctvom dožiadania cez kolízneho opatrovníka v Banskej Bystrici, nakoľko v takom prípade by na pojednávaní bol prítomný kolízny

opatrovník, ktorý nebol v kontakte s maloletým a súd bude mať k dispozícii správu len od dožiadaného útvaru v Banskej Bystrici. K návrhu na prikázanie veci pripojila navrhovateľka potvrdenie o svojom pobyte a pobyte maloletého a tiež potvrdenie o návšteve materskej školy.

3. Manžel navrhovateľky s návrhom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Okresný súd Banská Bystrica nesúhlasil. Dôvody uvádzané navrhovateľkou podľa jeho názoru nie sú výnimočné a neodôvodňujú aplikáciu inštitútu prikázania veci. Keďže s návrhom rodičovskej dohody predloženej matkou nesúhlasí a usiluje sa o inú úpravu starostlivosti o maloleté dieťa, súd bude pri posudzovaní jeho návrhu a zisťovaní najlepšieho záujmu maloletého vychádzať aj zo zistenia kolízneho opatrovníka o vhodnosti výchovného prostredia v domácnosti otca v obci U., t. j. rovnaký argument ako použila navrhovateľka sa môže uplatniť aj v jeho prípade. Osobitne zdôraznil zásadu trvania súdnej príslušnosti a právo na zákonného sudcu. Situáciu popisovanú matkou vo vzťahu ku kolíznemu opatrovníkovi, ktorý bude zastupovať maloletého napriek tomu, že s ním nebol v kontakte, označil za bežnú a pri rozhodovaní súdov v praxi aplikovanú. Navrhol, že na pohovore kolízneho opatrovníka s maloletým nemusí byť prítomná matka a maloletého môže sprevádzať sám. Pohovor by sa mohol uskutočniť v období, počas ktorého bude maloletý podľa dohody rodičov v jeho starostlivosti, pričom ho súčasne je možné spojiť s obhliadkou priestorov a posúdením vhodnosti výchovného prostredia u otca. Tým by sa dosiahol aj cieľ sledovaný matkou, aby na pojednávaní bol prítomný kolízny opatrovník, ktorý bol v kontakte s maloletým.

4. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Poprad a Okresnému súdu Banská Bystrica, príslušný na rozhodnutie podľa § 39 ods. 3 CSP, preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh navrhovateľky na prikázanie veci inému súdu nie je dôvodný, a preto mu nebolo možné vyhovieť.

5. Konanie o rozvod manželstva a konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sú upravené zákonom č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP vo vzťahu k možnosti prikázania veci z dôvodu vhodnosti neustanovuje inak, okrem práva vyjadriť sa k návrhu na prikázanie veci tých účastníkov, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu (§ 4 CMP), treba na danú vec aplikovať ustanovenie CSP o prikázaní veci inému súdu.

6. Podľa § 39 ods. 2 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti.

7. Prikázanie (delegácia) z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ďalej len „ústava“), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Podmienky prikázania veci preto treba vykladať reštriktívne. Ak by príslušný súd prikázal vec inému súdu podľa § 39 ods. 2 CSP, hoci by pre takéto rozhodnutie neboli splnené podmienky, porušil by tým ústavne zaručenú zásadu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanovuje zákon (čl. 48 ods. 1 ústavy).

7.1. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

8. S poukazom na už uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania.

9. Pokiaľ navrhovateľka argumentovala tým, že s manželom nemali riadne vytvorenú spoločnú domácnosť, t. j. že nemali spoločné bydlisko, táto skutočnosť by v prípade jej preukázania mala za následok len uplatnenie druhej vety § 92 CMP, v zmysle ktorej by bol určený miestne príslušný súd. Nejde teda o dôvod pre prikázanie veci inému súdu. Navrhovateľka v bode II. návrhu na rozvod uviedla, že v januári 2021 sa presťahovali spolu s manželom na chalupu na U.. Aj keby však miestna príslušnosť Okresného súdu Poprad nebola v tomto konaní založená podľa prvej vety § 92 CMP posledným spoločným bydliskom manželov, na konanie by bol tento súd miestne príslušný podľa druhej vety § 92 CMP, keďže manžel, ktorý návrh nepodal, má všeobecný súd v obvode tohto súdu (§ 14 CSP).

10. Navrhovateľka odôvodnila svoj návrh na prikázanie veci predovšetkým tým, že v rámci tohto konania o rozvod bude riešená aj úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode a dôvody, pre ktoré by malo dôjsť k prikázaniu veci inému súdu, sa týkali maloletého dieťaťa, jeho miesta pobytu a obavy navrhovateľky, že maloletého bude zastupovať v konaní kolízny opatrovník, ktorý s ním nebol v kontakte. Uvedené dôvody však nevykazujú charakter takej výnimočnosti, ktorá by viedla najvyšší súd k záveru o vhodnosti uplatnenia inštitútu delegácie v prejednávanej veci. Najvyšší súd stabilne judikuje, že bydlisko účastníka konania mimo obvodu miestne príslušného súdu a skutočnosť, že za účelom dostavenia sa na súd musí účastník prekonávať väčšie vzdialenosti, či vynaložiť vyššie výdavky sú v zásade považované v súdnej praxi za bežné, prekonateľné prekážky a bez ďalšieho ich nemožno považovať za dôvod na prikázanie veci inému súdu.

11. Pokiaľ ide o dôvody týkajúce sa maloletého dieťaťa uvádzané navrhovateľkou, najvyšší súd zdôrazňuje, že samotná zákonná úprava miestnej príslušnosti súdu v konaniach o rozvod manželstva v § 92 CMP neobsahuje žiadne výnimky pre rozvodové konania obligatórne spojené s konaním o úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Ani zákonodarcu teda nepovažoval účasť maloletého dieťaťa v rozvodovom konaní za osobitný dôvod, pre ktorý by upravil miestnu príslušnosť súdu v takýchto rozvodových konaniach odlišne. V konaniach vo veciach starostlivosti o maloleté deti súdy ustanovujú za kolízneho opatrovníka spravidla orgán sociálnoprávnej ochrany detí, a to úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príslušný podľa bydliska maloletého dieťaťa. Bežná je však aj taká prax, že zisťovanie pomerov maloletého dieťaťa sa vykoná prostredníctvom pracovníka iného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, než bol súdom ustanovený ako kolízny opatrovník. Každý úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, či už bol súdom ustanovený ako kolízny opatrovník, alebo len dožiadaný na zisťovanie pomerov maloletého, je však povinný konať vždy v záujme maloletého dieťaťa (§ 61 ods. 1 zákon o rodine) a pri dodržaní pravidiel stanovených v § 6 a § 20 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov. Sociálni pracovníci musia spĺňať odborné a personálne požiadavky vyžadované zákonom. Ide teda o profesionálov, ktorí sú vyškolení na činnosti realizované v rámci funkcie kolízneho opatrovníka, pričom jednotlivé úrady práce, sociálnych vecí a rodiny medzi sebou vzájomne spolupracujú. Preto skutočnosť, že maloletého by v konaní zastupoval pracovník úradu, ktorý nebol osobne v kontakte s maloletým neznamena, že ho bude zastupovať menej odborne. Naviac, ak by súd v konaní dospel k záveru, že je nutné osobne vypočuť pracovníka, ktorý šetrenie pomerov vykonal, môže ho na pojednávanie predvolať.

12. V neposlednom rade najvyšší súd musel zohľadniť aj nesúhlas manžela navrhovateľky s návrhom na prikázanie veci inému súdu.

13. S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, preto návrhu navrhovateľky nevyhovel.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.